

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

18 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Ewa Stefańska (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wesołowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie I Wydział Cywilny
z 28 lipca 2022 r., I ACa 324/22,

w sprawie z powództwa A.Z., K.Z.

przeciwko Bank spółki akcyjnej

o ustalenie i zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia niniejszego wyroku zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Ewa Stefańska Beata Janiszewska Krzysztof Wesołowski
(M.T.)

UZASADNIENIE

Powodowie A.Z. i K.Z. wnieśli pozew przeciwko Bank w W. o ustalenie nieistnienia pomiędzy stronami stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu nr [...] z [...] i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 131 881,39 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, a ponadto o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania. Powodowie zgłosili też żądanie ewentualne. Wyrokiem z 26 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie uwzględnił powództwo w całości i ustalił, że koszty postępowania w całości poniesie pozwany.

Sąd Okręgowy uznał, że powodowie mają interes prawny, w rozumieniu art. 189 k.p.c., w ustaleniu nieistnienia stosunku prawnego, gdyż wydanie wyroku w sprawie o zapłatę nie usunie niepewności w zakresie wszelkich skutków prawnych, jakie wynikają lub mogą wyniknąć w przyszłości ze stosunku prawnego, którego istnienie strona powodowa kwestionuje.

Sąd pierwszej instancji doszedł do wniosku, że zawarte w umowie postanowienia określające sposoby wyliczenia kwoty kredytu podlegającej spłacie i wysokości jego rat są abuzywne, a tym samym nie można uznać ich za wiążące w odniesieniu do strony powodowej. Skutkowało to ustaleniem nieważności umowy *ex tunc*, gdyż zakwestionowane postanowienia określały główne świadczenia stron, a wyeliminowanie ich z umowy czyni ją niemożliwą do wykonania.

Sąd pierwszej instancji nie znalazł w spornej umowie sprzeczności z art. 69 ustawy Prawo bankowe. Wskazał, że w ramach swobody umów strony mogą wprowadzać rozwiązania całkowicie nowe, dlatego samo ustalenie wysokości świadczenia powodów w odniesieniu do wartości franka szwajcarskiego mieściło się w granicach swobody umów, wyrażonej w art. 353¹ k.c. W umowie stron, jak i w sporządzonym aneksie do umowy, a także w Regulaminie banku, określone są zasady i sposób indeksacji, a zatem zasady i termin spłaty kredytu (art. 69 ust. 2 pkt 4 Prawa bankowego).

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że przyczynami dyskwalifikującymi z obrotu prawnego umowę zawartą przez strony, były narzucone przez Bank sposoby ustalania samego mechanizmu indeksacji kredytu, tj. dowolnego ustalania kwoty

podlegającej spłacie wyrażonej w comiesięcznych ratach, którym należy przypisać walor abuzywności. Dochodząc do takich wniosków, Sąd pierwszej instancji wnikliwie przeanalizował wskazane w pozwie postanowienia umowy pod kątem ich zgodności z art. 353¹ i art. 385¹ §1 k.c., w szczególności w zakresie odnoszącym się do głównych świadczeń umowy wyznaczających kursy walut, przejrzystości zapisów umownych, w tym ich zgodności z dobrymi obyczajami, a także szeroko pojętym interesem konsumenta, aby ostatecznie ustalić wpływ postanowień na kształt wykonania umowy. Sąd Okręgowy miał na uwadze, że choć stosowanie mechanizmów indeksacji w konstrukcji umowy kredytu jest dopuszczalne, to sposób ustalania tego mechanizmu należało uznać za sprzeczny z naturą stosunku obligacyjnego wyrażoną w art. 353¹ k.c.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że niedozwolony charakter mają zarówno postanowienia przewidujące stosowanie kursów wyznaczanych przez Bank przy wykonywaniu mechanizmu indeksacji, jak i klauzul indeksacyjnych w całości, a dotyczących zapisów umowy oraz stanowiącego jej integralną część Regulaminu, z których wynika, że w przypadku kredytów indeksowanych wypłata kredytu następowała w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą kursów walut obowiązującą w Banku w momencie wypłaty środków kredytu. Spłata kredytu następować miała według kursu sprzedaży zgodnie z tabelą kursów obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu (§ 9 Regulaminu). Wcześniejsza spłata dokonywana była w oparciu o kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku (§ 13 ust. 7 Regulaminu). Zmiana waluty kredytu wymagała decyzji kredytowej i dyspozycji kredytobiorcy. Do obliczenia kwoty kapitału po zmianie waluty obcej na złote, stosowany był kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku na 2 dni robocze przed dniem realizacji zmiany (§ 14 Regulaminu). Podobnie w przypadku postawienia kredytu w stan wymagalności, stosowany był kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku (§ 21 Regulaminu).

W ocenie Sądu Okręgowego, utrzymanie stosunku prawnego bez postanowień uznanych za bezskuteczne nie było w okolicznościach niniejszej sprawy możliwe. Wskazywane postanowienia analizowanej umowy dotyczyły głównego przedmiotu umowy i miały bezpośredni wpływ na ukształtowanie głównego

świadczenia stron. Ich bezskuteczność prowadziłaby nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również - pośrednio – do zaniknięcia ryzyka kursowego, stanowiącego o istocie łączącego strony stosunku prawnego.

Sąd pierwszej instancji nie dostrzegł możliwości utrzymania w mocy zawartej między stronami umowy kredytu, po wyeliminowaniu z jej treści abuzywnych postanowień dotyczących przeliczenia waluty po określonym w tabeli Banku kursie, przy jednoczesnym braku określenia relacji tego kursu w stosunku do rynku walutowego. W ocenie Sądu Okręgowego, po wyeliminowaniu z umowy tych klauzul, brak jest możliwości ustalenia głównych świadczeń stron. Brak przelicznika walutowego powoduje brak możliwości ustalenia wysokości zobowiązania powodów na rzecz kredytodawcy. Raty, które miały być uiszczane przez powodów w zamian za udzielone przez Bank środki pieniężne, miałyby być bowiem przeliczane z zastosowaniem niedozwolonych, czyli podlegających wyeliminowaniu z umowy postanowień. Dlatego też umowa łącząca strony winna być uznana za nieważną, co skutkowało ustaleniem nieistnienia wynikającego z niej stosunku prawnego.

W efekcie Sąd Okręgowy uznał za zasadne żądanie powodów dotyczące zasądzenia kwoty 131 881,38 zł. W ocenie Sądu pierwszej instancji powodowie wykazali, że w czasie obowiązywania umowy uścili na rzecz pozwanego wskazane w pozwie kwoty, co wynika wprost z dołączonego zaświadczenia pozwanego.

Wyrokiem z 28 lipca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanego. Nie budziło wątpliwości Sądu odwoławczego istnienie interesu prawnego powodów w uzyskaniu wyroku ustalającego nieważność umowy kredytu, nawet w sytuacji jednoczesnego dochodzenia roszczenia o zapłatę. Powodowie mieli więc interes prawny w uzyskaniu wyroku ustalającego nieważność umowy, dzięki któremu otrzymują sądowe potwierdzenie tego, że nie ciążą na nich zobowiązania wprost oparte na tej umowie.

Odnosząc się do grupy zarzutów naruszenia art. 385¹ k.c. oraz powiązanych z nimi zarzutów naruszenia art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c., art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, a także przepisów Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, Sąd

Apelacyjny wskazał, że wbrew błędnemu przekonaniu skarżącego, zastosowanie abuzywnej klauzuli dotyczącej ustalania wysokości świadczenia kredytodawcy i kredytobiorcy w PLN stanowi samoistną i wystarczającą przesłankę nieważności umowy w kontekście jurydycznym, tworzonym przez normy prawa materialnego, interpretowane zgodnie z normami prawa europejskiego dotyczącymi systemu ochrony konsumenta.

Niezależnie od powyższego, Sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że przyczynami dyskwalifikującymi z obrotu prawnego umowę zawartą przez strony były narzucone przez Bank sposoby ustalania samego mechanizmu indeksacji kredytu, tj. dowolnego ustalania kwoty podlegającej spłacie wyrażonej w comiesięcznych ratach, którym należy przypisać walor abuzywności. Dochodząc do takich wniosków, Sąd drugiej instancji wnikliwie przeanalizował wskazane w pozwie postanowienia umowy, pod kątem ich zgodności z art. 353¹ k.c., jak i art. 385¹ § 1 k.c., w szczególności w zakresie odnoszącym się do głównych świadczeń umowy wyznaczających kursy walut, przejrzystości zapisów umownych, w tym ich zgodności z dobrymi obyczajami, a także szeroko pojętym interesem konsumenta, aby ostatecznie ustalić wpływ postanowień na kształt wykonania umowy.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym tzw. klauzula spreadowa w kształcie przyjętym przez pozwanego, pozwalająca Bankowi na przeliczanie świadczenia przy uwzględnieniu kursu ustalonego jednostronnie przez przedsiębiorcę w dacie wymagalności świadczenia (odesłanie do tabeli kursów ustalonej przez kredytodawcę), winna zostać zakwalifikowana jako abuzywna, niezależnie do tego, czy przyjmie się, że postanowienie umowne dotyczące tej kwestii jest postanowieniem nieokreślającym głównego świadczenia stron umowy, czy też zakwalifikuje się w świetle art. 385¹ k.c. jako określające główne świadczenie, jak uczynił w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, kwalifikując taką klauzulę wśród elementów przedmiotowo istotnych (*essentialia negotii*) umowy. Sąd odwoławczy zauważył, że w żadnym postanowieniu umowy nie sprecyzowano sposobu ustalania kursu wymiany walut wskazanego w tabeli kursów Banku. W szczególności postanowienia przedmiotowej umowy nie przewidują wymogu, aby wysokość kursu ustalanego

przez Bank pozostawała w określonej relacji do aktualnego kursu CHF ukształtowanego przez rynek walutowy lub kursu średniego publikowanego przez Narodowy Bank Polski. Oznacza to, że Bankowi pozostawiona została dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu CHF w swoich tabelach kursowych, a przez to, kształtowania wysokości zobowiązań klientów, których kredyty waloryzowane są kursem CHF. Tym samym, sposób ustalania tego mechanizmu należało uznać za sprzeczny z naturą stosunku obligacyjnego wyrażoną w art. 353¹ k.c.

Dalej Sąd odwoławczy wskazał, że zarówno w umowie, jak i w dokumentach związanych z jej zawarciem, pozwany nie zawarł informacji o rzeczywistym zakresie możliwego do przewidzenia ryzyka kursowego - mimo iż od 2004 r. takie pouczenia funkcjonowały na rynku kredytów oraz pomimo obowiązku wynikającego z tzw. Rekomendacji S wydanej przez KNF w 2006 r. Regulamin nie zawiera w ogóle informacji w tym przedmiocie. Skoro zaś umowa nie zakłada jakichkolwiek kryteriów warunkujących sposób określania kursów waluty umieszczanych w tabeli, limitu ilości sporządzanych w danym dniu tabel kursowych, czy też jakichkolwiek punktów odniesienia dla kursu mającego stanowić miernik waloryzacji świadczenia, Sąd Apelacyjny za bezprzedmiotowe uznał wywody apelującego, zmierzające do wykazania, iż Bank w istocie nie określał kursów tabelowych w sposób inny niż rynkowy (przez co Bank rozumie kursy na rynku międzybankowym).

Sąd odwoławczy zaznaczył, że miał na uwadze fakt, iż w podpisanym przez powodów oświadczeniu o wyborze waluty obcej znajduje się informacja o możliwym wzroście kursu wymiany walut, jak również wskazanie, że ryzyko związane z wahaniami kursu waluty ponosi kredytobiorca, zaś niekorzystna zmiana kursu waluty spowoduje wzrost comiesięcznych rat spłaty kredytu mieszkaniowego oraz wzrost wartości całego zadłużenia. Niemniej, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, sam fakt podpisania przez powodów ww. oświadczeń nie przesądza, że kwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienia umowne zostały sformułowane w sposób jednoznaczny i wystarczająco precyzyjny.

Za chybioną Sąd Apelacyjny uznał argumentację skarżącego, zgodnie z którą nawet przyjęcie za nieważne postanowień umowy dotyczących sposobu ustalania

kursów przy wypłacie i spłacie kredytu nie może skutkować nieważnością całej umowy ani wyeliminowaniem z umowy mechanizmu indeksacji. Wskazał, że niesłuszne były zarzuty pozwanego dotyczące niezastosowania przez Sąd pierwszej instancji art. 496 w zw. z art. 497 k.c., przede wszystkim dlatego, że zarzutu zatrzymania pozwany skutecznie nie złożył.

Sąd drugiej instancji zaznaczył, że pozostaje faktem, iż Sąd pierwszej instancji zarzutu zatrzymania nie uwzględnił ani nie ustosunkował się w żaden sposób w tym zakresie, ale być może tak sformułowany zarzut umknął jego uwadze jako ujęty w jednym z 178 wątków uzasadnienia odpowiedzi na pozew. Jednak oceniając ten zarzut, Sąd Apelacyjny uznał go za bezskuteczny. Stwierdził, że pozwany nie wskazał czego zarzut ten dotyczy i z czego wywodzi pozwany uprawnienie do skutecznego złożenia tego zarzutu. Podkreślił, że prawo zatrzymania kwalifikowane jest w nauce prawa cywilnego jako środek zabezpieczenia roszczenia. W przypadku norm art. 461 i art. 496 k.c., uprawnienie do kreacji takiego zabezpieczenia wynika z ustawy i wymaga złożenia jednostronnego oświadczenia woli dłużnika posiadającego zarazem wierzytelność w stosunku do osoby, na rzecz której ma spełnić świadczenie. Dłużnik składając takie oświadczenie może zatem odmówić spełnienia świadczenia do czasu zaspokojenia lub zabezpieczenia własnego roszczenia.

Powyższe orzeczenie zaskarżył skargą kasacyjną pozwany, zarzucając naruszenie art. 189 k.p.c., art. 385¹ § 4 w zw. z art. 385¹ § 2 k.c., art. 385¹ § 1 k.c., art. 385² k.c., art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 69 ust. 2 punkt 4a Prawa Bankowego, art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 i § 3 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego, art. 496 w zw. z art. 497 k.c. w zw. z art. 91 k.p.c., art. 496 w zw. z art. 497 w zw. z art. 498 § 1 k.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wniesli o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na uwzględnienie.

Strony zawarły umowę kredytu indeksowanego kursem waluty obcej. Według Sądu Apelacyjnego postanowienia dotyczące przeliczenia kwoty kredytu i spłat na CHF są abuzywne. Skarżący podważa to stanowisko, formułując zarzuty, które wielokrotnie były przedmiotem oceny w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W pierwszej kolejności należy odwołać się do uchwały pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r. (III CZP 25/22), w której Sąd Najwyższy przesądził, że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów. Natomiast w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego, umowa ta nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Niezasadny okazał się zarzut skarżącego dotyczący naruszenia art. 189 k.p.c. Wykładnia tego przepisu w kwestii istnienia interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie nie budzi obecnie wątpliwości (zob. wyroki SN: z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 1200/22). W konsekwencji Sąd Apelacyjny trafnie przyjął, że strona powodowa miała interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy. Uwzględnienie powództwa o ustalenie wywiera bowiem przede wszystkim skutki w odniesieniu do obowiązywania umowy na przyszłość, a zatem ma skutek szerszy aniżeli tylko związany z koniecznością dokonania rozliczeń dotychczasowych świadczeń pieniężnych.

Nie jest trafny zarzut skargi kwestionujący sposób ujęcia przez Sąd Apelacyjny przesłanki „jednoznaczności” postanowienia umownego w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostało wyjaśnione, że wymóg, zgodnie z którym warunek umowny musi być wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, powinien być rozumiany jako nakazujący nie tylko, aby dany warunek był zrozumiały dla konsumenta z gramatycznego punktu widzenia, ale także, by umowa przedstawiała w sposób

przejrzysty konkretne działanie mechanizmu wymiany waluty obcej, do którego odnosi się ów warunek, a także związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak by konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne (zob. wyrok TSUE z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt., pkt 75; podobnie wyrok TSUE z 20 września 2017 r., C-186/16, Ruxandra Paula Andricu i in. przeciwko Banca Românească SA, pkt 45).

Klauzula przeliczeniowa zawarta w analizowanej umowie stron nie została jednoznacznie sformułowana, skoro na jej podstawie Bank mógł swobodnie (dowolnie) ustalić wysokość oddanej do dyspozycji powodów kwoty kredytu w CHF, a powodowie nie byli w stanie z góry oszacować kwoty, którą mieli obowiązek świadczyć, skoro zasady przewalutowania określał jednostronnie Bank (zob. wyroki SN: z 4 listopada 2011 r., I CSK 46/11, OSNC-ZD 2013, nr A, poz. 4; z 15 lutego 2013 r., I CSK 313/12; z 10 lipca 2014 r., I CSK 531/13, OSNC-ZD 2015, nr D, poz. 53). Inaczej rzecz ujmując, jednoznaczność postanowienia umownego to w tym kontekście także możliwość ustalenia treści stosunku zobowiązaniowego przez przeciętnego konsumenta. Nie chodzi więc jedynie o jednoznaczność językową, ponieważ postanowienia jednoznaczne w tym sensie mogą nie pozwalać na określenie treści zobowiązań, a w szczególności rozmiaru przyszłego świadczenia konsumenta.

Zarzuty skarżącego sprowadzały się również do podważania ustaleń Sądu Apelacyjnego, że klauzule przeliczeniowe zawarte w zawartej przez strony umowie kredytu miały charakter abuzywny. Skarżący zgłasza w tym zakresie argumenty, które już wielokrotnie były przedmiotem oceny w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Sąd Apelacyjny trafnie ocenił jako niedozwolone klauzule przeliczeniowe w umowie stron, pozwalające pozwanemu bankowi na arbitralne (dowolne) ustalanie kursu walutowego stanowiącego podstawę do określenia wysokości udostępnionej powodom kwoty kredytu i wysokości poszczególnych rat. Stanowisko o niedozwolonym charakterze postanowień, w których możliwość ustalania kursu

(a zatem również wysokości świadczeń) zależy od arbitralnej decyzji jednej ze stron, jest już ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m.in. wyroki SN: z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 656/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 52, i tam powołane orzecznictwo; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 334/22; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22).

Konsekwencją stwierdzenia, że dane postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., jest działająca *ex lege* sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (zob. uchwałę SN z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 87, oraz uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, a także wyroki SN: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22).

Zatem uznanie, że postanowienia określające zasady przeliczania kwoty udzielonego kredytu na CHF oraz uiszczanych spłat na walutę obcą, są niedozwolonymi postanowieniami umownymi, oznacza, że zgodnie z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. nie wiążą one powodów. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący, tak by nie wywoływał on skutków wobec konsumenta. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć z reguły skutek w postaci „przywrócenia” sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w braku tego warunku (zob. wyrok TSUE z 21 grudnia 2016 r., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, Francisco Gutiérrez Naranjo i Ana María Palacios Martínez przeciwko Cajasur Banco i Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA), pkt 61-62).

W świetle powyższego, nieprzekonujące okazały się argumenty skarżącego co do naruszenia art. 58 k.c. przez jego nieprawidłowe zastosowanie. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela również stanowisko Sądu Apelacyjnego, że w rozważanej sprawie Bank – przez zawarcie w umowie klauzul abuzywnych –

naruszył także zasady współżycia społecznego na skutek obciążenia powodów nieograniczonym ryzykiem walutowym. Postanowienia kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, z reguły powinny zostać także uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (zob. uchwała SN z 28 kwietnia 2022 r., III CZP 40/22). Kluczowa kwestia ryzyka kursowego została szeroko opisana m.in. w wyrokach Sądu Najwyższego 29 maja 2024 r., II CSKP 1048/23, i z 19 grudnia 2024 r., II CSKP 243/24.

Chybiony okazał się też zarzut naruszenia art. 496 w zw. z art. 497 k.c. W tym miejscu zaznaczyć wypada, iż w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23 (OSNC 2025, nr 3, poz. 25) przesądzono, iż prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony. Ponadto w uchwale składu siedmiu sędziów SN z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w razie dochodzenia od banku zwrotu świadczenia spełnionego na podstawie umowy kredytu, która okazała się niewiążąca, bankowi nie przysługuje prawo zatrzymania na podstawie art. 496 w zw. z art. 497 k.c. Wobec powyższego zarzuty skarżącego w tym zakresie okazały się niezasadne.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., oddalił skargę kasacyjną.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Ewa Stefańska Beata Janiszewska Krzysztof Wesołowski

(M.T.)

[r.g.]